

Zaorálek: Je to lež. Vážná realita EU a Ukrajiny

15.8.2025 - | Česká strana sociálně demokratická

Bývalý ministr zahraničí a současný první místopředseda SOCDEM Lubomír Zaorálek v podcastu Chuť moci ostře kritizoval závazek zemí NATO vydávat pět procent HDP na obranu, který podle něj nemá demokratický mandát a činí z Česka „vazala USA“. Upozornil také, že se mění instituce, do nichž Česko vstoupilo, a že Evropa ztrácí význam na světové scéně.

Úvodem se Zaorálek, první místopředseda SOCDEM, vyjádřil k rozhodnutí jít do volební spolupráce Stačílo!. „Je pravda, že to vyvolalo určité vlnění v Sociální demokracii, ale připadá mi to jako něco, co muselo snad proběhnout, protože spor, který jsme mezi sebou neustále vlekli, možná straně bránil, aby řekla, čím je,“ řekl.

„Takže vnímám to, jako že jsme tohle snad rozsekli, zvolili jsme určitou cestu. Budeme se snažit vytvořit levicovou platformu v ČR a účastnit se jí, protože bylo zřejmé, že sami se nemusíme do Sněmovny znovu dostat. Dnes mi připadá, již jsme to ukončili, hledání té platformy, že jsme ji se Stačílo! začali dávat dohromady,“ uvedl, že by nerad opakoval výsledek posledních parlamentních voleb.

Na otázku, proč se na spolupráci nedomluvili již dříve, Zaorálek uvedl, že k aktuálním postojům došli i vývojem událostí. „Třeba jak nám před očima mutuje Severoatlantická aliance a mění se v něco, co jsme si dřív, ještě před pár měsíci, nedovedli představit. A i Evropská unie se vyvíjí zajímavě, když Ursula von der Leyenová, co se týká zelené dohody, vypadá, že ještě přidává plyn,“ uvedl Zaorálek v podcastu **Chuť moci**.

Pět procent HDP na obranu je absurdní závazek

Podle něj tak zesílila kritika institucí a pochybnosti o jejich dnešní podobě. „Ta kritika těch institucí a pochybnosti o tom, v jaké podobě dneska existují, ještě vzrostly. A hlavně se k tomu přidalo to, o čem jsme se tu ještě před pár měsíci bavili. To jsme si neuměli představit, že se může sejít summit NATO v Haagu, který přijme rozhodnutí, které mi připadá docela skandální – že se tam všechny země zavážou k tomu, že budou odvádět ten desátek Donaldu Trumpovi, pět procent svého hrubého domácího produktu na obranu,“ pokračoval.

Rozhodnutí summitu označil za nedůstojné a ekonomicky nebezpečné. „Dá se říct, že nás pan prezident Trump poslal na nákup a tam máme nakupovat do pěti procent, převážně hlavně americké zbraně. Na tohle Evropa přistoupila, protože si s tím zřejmě nevěděla rady, a podle mě za nedůstojných podmínek, protože si zřejmě řekla, že si koupí čas, ale vlastně se zavázala k něčemu, co je úplně absurdní. Kdybychom totiž tohle vzali doslova a chtěli to realizovat, tak by to znamenalo, že to rozbije sociálně-ekonomický vývoj evropských zemí,“ upozornil.

A dodal: „V našich podmínkách, při stávajících cenách, to jsou gigantické peníze. Nebudeme se ptát a budeme poslouchat. Leckomu nedochází, co to znamená, to je skoro dvacet procent státního rozpočtu České republiky ve stávajících cenách,“ poukázal.

Zaorálek citoval z článku, že přístup některých zemí NATO je v této věci až paralyzovaný strachem. „To jsem si nevymyslel, napsaly to Financial Times, že členské státy NATO připomínaly králíky, kteří

uhranutě hledí na Trumpa jako na hada. Jestli je spolkne, nebo ne.“

Jsme vazalové USA, musíme použít vše, abychom to zastavili

Zaorálek kritizuje, že k tak zásadnímu rozhodnutí neproběhla žádná veřejná debata ani referendum. „Na tohle nebyla s lidmi žádná dohoda, že se do toho pustíme. Na to nebyly žádné volby. Kdyby ty strany řekly, že do tohohle se pouštět, a vysvětlily to, zdůvodnily a řekly, co to bude znamenat... Tady nebylo žádné referendum, které by rozhodlo o takovéto změně, úplně zásadní transformaci země a vlastně rozbití sociálně-ekonomického systému. A přesto se to děje. Ti politici se k tomu zavazují.“

Popsal, že už jsou vidět konkrétní nesouhlasné reakce jednotlivých států. „Pak vidíte ty důsledky. Španělský prezident dává najevo, že tohle je pro něj těžko akceptovatelné. Belgičané se ozývají, ozve se slovinský premiér, dokonce řekne, že udělají referendum k pěti procentům, dokonce i ohledně vystoupení z NATO. Slovenský premiér začne mluvit o neutralitě. Některým dochází, co to znamená,“ zmínil exministr.

Česko se podle jeho slov chová jako vazal USA. „Myslím, že se tak pořád chováme. Ten summit byl o tom, že jsme tohle na sebe dobrovolně vzali, že se nebudeme ptát, budeme poslouchat.“

„Těch pět procent HDP na obranu je neproveditelných i za deset let, takže na co si to tu hrajeme? Na tohle tu nemá nikdo mandát. Je to něco nedovoleného, proti čemu se musíte ozvat. Za sebe mám strašně silný pocit, že tady se teď musejí dát dohromady lidé, kteří říkají: musíme použít všechno, abychom tohle zastavili,“ zdůraznil.

Na otázku, zda by v případě vlivu na zahraniční politiku řekl Donaldu Trumpovi, že pět procent HDP na obranu je nepřijatelné, odpověděl: „To si myslím, že rozhodně je také něco, co se dá udělat, protože není tak těžké z ekonomického hlediska vysvětlit, jaký to je nesmysl. Dokonce si vzpomínám, že Andrej Babiš se o to pokoušel při své návštěvě Spojených států a že se mu to docela podařilo,“ připomněl.

K dotazu, zda by chtěl být znovu ministrem zahraničí, pokud by dostal nabídku, dodal: „To není moje hlavní motivace, chci především dostat Sociální demokracii zpátky do Parlamentu.“

Problém České republiky prý je, že nechce vidět proměny institucí, do kterých vstoupila, a nechce si přiznat, že nefungují v současném světě a že jistoty, které s nimi spojovala, už neplatí. „První, co bychom měli udělat, je přestat si hrát na schovávanou a začít se dívat, co se ve světě opravdu děje. Ten první krok je rozhlédnout se kolem a snažit se tomu lépe rozumět. Myslím, že to chybí celé Evropě,“ řekl.

Jako tragédii označil, když předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová v Evropském parlamentu prohlásí, že EU se stala geopolitickým hráčem. „Je to lež jako věž. My žádným geopolitickým hráčem nejsme. Evropa naopak klesla o stupeň níž, pokud jde o význam ve světě,“ uvedl.

Podle Zaorálka je to patrné například i na konfliktu v Gaze, kde evropský hlas nikdo neslyší, či na roli EU vůči Ukrajině, kde se stala součástí procesu, z něhož nezná cestu ven. Připomněl, že Západ uvěřil rétorice prezidenta USA Joea Bidena, že jde o válku liberálních demokracií proti autoritářským režimům. „Tím jsme se stali nevěrohodnými. Místo abychom řekli, že jsme proti agresí, ať ji spáchá kdokoliv, nahráli jsme na příběh, že Západ opět usiluje posílit svou roli,“ dodal.

Politické heslo „teď jde o všechno“ je nebezpečné, říká Zaorálek

Na dotaz, zda má obavy z regulérnosti nadcházejících voleb, odpověděl: „Mám obavu z jedné věci, že když vidím, že stávající vládní koalice jde do těch voleb s heslem „Teď jde o všechno“, tak mně to připadá nebezpečné, protože když někdo řekne, teď jde o všechno, tak ten si snadno představí, že je všechno dovoleno,“ řekl v souvislosti s heslem koalice SPOLU. Jeho opakování podle jeho slov může vést k porušování pravidel politické soutěže a svým způsobem legitimizuje použití jakýchkoli prostředků na zničení protivníka.

Považuje to za opuštění demokratického uvažování. „Tento typ myšlení je podle mě ohrožením demokracie. Takhle by se někdo, kdo se tváří jako demokrat, vůbec chovat neměl. Měl by respektovat, že nemá patent na rozum. Nemá patent na to, jak se má rozvíjet tato země,“ dodal Lubomír Zorálek.

<https://socdem.cz/akt-aktuality/zaoralek-je-to-lez-vazna-realita-eu-a-ukrajiny>